

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığına sunulmak üzere

“Adalar Çalışma Gurubu”

tarafından hazırlanan Adaların sorunları ve çözüm önerileri raporu:

Adalar yaklaşık 200 yıla yakın bir süredir Osmanlı İmparatorluğu'nun ve Türkiye Cumhuriyeti'nin en müstesna yerlerinden biriydi. Adalar; doğal ve tarihi güzelliğın, kültürün, hoşgörünün, medeniyetin ülkemizdeki sembolü gibiydi. Ülkemizin hiç bir yerinde görülemeyen kendine has bir mimarı yapıya sahipti.

Maalesef son 20-30 yıldan beri adalar bu özelliklerini günden güne kaybetmeye başladı. Ada profili her geçen gün negatif yönde değişti. Adaların yaşamı ile özdeşleşmiş, 50-100 yıl gibi uzun süreden beri adalarda yaşayan bir çok adalı; evlerini satarak adaları terketti, bazıları da evlerini satmamış olmalarına rağmen adaya gelmiyorlar. Adalara düzensizlik ve karmaşa hakim olmaya başladı.

Megakent İstanbul giderek yaşanması zor bir kent oldu. Böyle bir kentden 30 dakika gibi kısa bir sürede ulaşılabilinen, modern köy havasındaki adalar hala İstanbul kadar bozulmadı, hatta tarihi binalar bakımından şehrin en az kötü değişime uğramış ilçesini oluşturuyor diyebiliriz. Bu durumun; hem biz adalılar, hem de İstanbul hatta Ülkemiz adına büyük bir şans olduğuna inanıyoruz.

Adaların eşsiz doğal ve tarihi değerlerinin korunması, İstanbul'umuz ve Türkiyemiz için örnek bir belde olmasına katkıda bulunmak için uzun süreden beri adalarda oturan (30 yıldan daha fazla), her adadan ve her cemeatten oluşan 20 kişi bir araya gelerek **Adalar Çalışma Grubu**'nu oluşturduk. Çağdaş bir yönetim anlayışı içinde düzenle çalışarak bu eşsiz yapıyı yeni nesillere aktarabilmek amacındayız. Devletin Resmi Kurumları, Büyükşehir Belediyesi ve İlçe Belediyesinin saygıdeğer yetkililerine görüşlerimizi ileterek, onların destek ve işbirliği ile adaların olabildiğince eski konumuna gelmesi için caba göstereceğiz.

Adaların kısa, orta ve uzun vadede çözülmesi gereken sorunlarını ekte takdim ediyoruz. Bu sorunların çözülmesinde ekip olarak her türlü katkıda bulunacağımızı arzederiz.

Adalar Çalışma Grubu

Adına Başkan

Prof. Dr. Hasan Serdaroğlu

İletişim.

Telefon : 0532.261 84 85

E mail : h.serdaroglu@superonline.com.

Adalarda; kısa, orta ve uzun vadede çözülesi gereken problemlerle ilgili görüşlerimiz:

Kısa sürede çözümlenebilecek sorunlar: (İlk 1-2 ayda)

- 1- Faytonların kaldırılması adalar için devrim niteliğinde bir girişim olmuştur. Adalar fayton karmaşasından ve pisliğinden kurtulmuş, ada halkı daha sıhhi ve daha sessiz araçlarla, daha hızlı ve daha uygun fiyata gidecekleri yerlere ulaşma imkanına kavuşmuştur. Yeni araç ulaşımındaki ufak tefek aksaklıkların zamanla düzeleceğine inanıyoruz.
- 2- Büyük Şehir Belediyesinin getirdiği araçlardan önce adalarda bir akülü arac ve bisiklet anarşisi vardı ve bu halen devam etmektedir. Ada içi ulaşım düzenlendikten sonra akülü araç sayısı ve bisiklet sayısı için bir kural getirilmeli, bisiklet kiralayan iş yerleri, merkezin dışına alınmalıdır.
- 3- Lokantaların daha önceki belediyelerce kendilerine ayrılan sahanın dışına çıkmaması, halkın rahat dolaşımını engellememesi gerekmektedir. Maalesef buna uyulmadığı gözlenmektedir.
- 4- Medeni hiçbir ülkede görülmeyen hanutculuğun ada lokantalarında uygulandığını görmek üzüntü vericidir en kısa sürede bu uygulamaya mani olunmalıdır.
- 5- Seyyar satıcıların sokak ve kaldırımları işgal etmesi adalara yakışmamaktadır, aynı zamanda aynı şeyleri dükkan kiralayarak vergi vererek yapan esnafa karşı sorumsuz bir davranış olmakta, bunların resmi kurumlara olan saygısını da azaltmaktadır.
- 6- Temizlik, çöp, ilaçlama işlerine önem verilmesi. İlaçlama işlemlerinin daha sık yapılması ve temizlik personelinin artırılması ve denetlenmesi gerekmektedir.
- 7- İtfaiye ve ambulans yollarının hep açık bırakılması önem arz etmektedir.
- 8- Çöp araçları ve kamuya ait araçların iskele bölgesine giriş çıkış saatleri düzenlenmelidir.
- 10-Uyuşturucuyla mücadele etkinleştirilmelidir.
- 11-Tüm adalarda, dükkan tabelalarının, tentelerinin, yönlendirmelerin ada dokusuna uygun yapılması adaları daha da güzelleştirecektir.

Orta Vadede çözümlenecek problemler (Bir yıl içinde)

- 1-Lokantalar bölgesine sık aralarla konteyner konulmalıdır. Adalar genelinde çöp kovası ve konteyner sayısının artırılması, hijyen açısından önem arz etmektedir.
- 2-Adalardaki WC sayısı artırılmalıdır. Modern olmalıdır.
- 3-Büyükada vapur iskelesinin üst katı sosyal etkinlikler için kullanılmalıdır.
- 4-Yollar ve kaldırımlar daha bakımlı olmalıdır.
- 5-Bilgilendirme, yönlendirme ve eğitim için kalabalık olan yerlere ve güzergahlara tabelalar konmalıdır.

6-Sağlık sisteminin iyileştirilmesi sağlanmalı. Hastane daha güven verici bir hale getirilmelidir. Özellikle hafta sonlarında artan yoğun günü birlik ziyaretçilere dönük acil müdahale sistemi kurulmalıdır.

7-Heybeliada'da 1924 yılında İsviçre'den bir Senatoryum örnek alınarak inşa edilen Heybeliada Senatoryumu binlerce verem hastasına şifa dağıtmıştır. 2015 yılında kapatılan 224 dönüm arazisi olan bu binanın İslami Eğitim Merkezi kurulması amacıyla Diyanet işlerine devredildiğini öğrenmiş bulunmaktayız. Yıllarca Sağlık Sektöründe hizmet vermiş bu tesisin bir bölümünün hastane diğer bölümünün ise yaşlı bakım evi olarak tekrar sağlık sektörüne kazandırılması gerektiğine inanıyoruz. Gelişmiş ve gelişmekte olan tüm ülkelerde olduğu gibi ülkemizde yaşlı nüfus artmaktadır. Yaş arttıkça tek yaşayan insan sayımız da artmaktadır. Bunlar için bakım evleri gerekmektedir. Burası böyle bir kuruluş için ideal yerlerden birisidir.

8-Adaların karşılaşılabileceği çok önemli sorunlardan biri Depremdir. İstanbul için beklenen olası bir depremin fay hattı hemen adaların güneyinden geçmektedir. Büyükşehir Belediyesiyle ortak çalışarak mutlaka depreme karşı hazırlık yapılmalı, depremlerle ilgili halkın bilgilendirilmesi sağlanmalıdır.

(Hayati tehlike durumlarında ilgili birimleri harekete geçirerek Adalar halkına güvenli, hızlı ve etkili acil yardım hizmeti sunmak; halkın afet bilincinin ve afet durumlarındaki acil tepki yeteneğinin geliştirilmesine katkı sağlamak, afet öncesi, afet anında ve afetin etkilerinin devam ettiği durumlarda, afetin en az zararla atlatılmasını sağlamak amacıyla, Adalar'daki resmi kurum ve kuruluşlar arasında etkin bir koordinasyon ve iş birliği sağlamak gerekmektedir).

Adalar afet planının hazırlanması hızlandırılmalıdır.

9-Mart ayından sonundan başlayarak, üreme mevsimleri gelmeden sivrisinek ve böceklerle etkin mücadele edilmelidir.

10-Büyükada'da iskeleden çıktıktan sonra sol tarafta sahile bakan lokantaların giderek sahil kenarlarını işgal ederek halkla sahilin arasına girmesi önlenmelidir. Buralara her yıl yenileri eklenerek lokantalar tarafından işgal edilen sahil uzunluğu Belediye Binasına ulaşmıştır. Biraz ilerde halk denize girmektedir. Böyle giderse birkaç yıl sonra buradan denize de girilemeyecektir. Ada gibi bir yerde sahili halka kapatmak doğru bir yaklaşım değildir. Lokantaların daha fazla sahili kapatmaması için önlem alınması gerekmektedir.

11- Büyükada'da İskele Meydanının da yeni açılan Migros Mağazası tarafında kafeteryalar her gün biraz daha meydana doğru genişlemekte olup son zamanlarda halkın bırakın gezinmesini yürüme yolu bile kapatılmış durumdadır. Bu konuda gerekli önlemlerin alınması ve yaptırımların yapılması gerekmektedir.

12-Heybeliada'da sahilde bulunan ve toplam 6 adet olan vapur ve motor iskelelerinin azaltılması, yığılmaların önlenmesi ada sahil bölümü estetiği açısından gerekmektedir.

13-Heybeliada'da pazar alanın düzenlenmesi, başlangıç ve bitiş noktalarının belirlenmesi gerekmektedir

14-Heybeliada başlayan kanalizasyon ve temiz su borularının değişimine, bakımına başlanmasını takdirle karşılıyoruz. Adalara gelen ağır tonajlı hizmet araçlarının artışı da bu bozulmada rol oynamaktadır. Heybeliada'da başlayan bu hizmetin diğer adalarımızda da devam etmesini dilemekteyiz. Adalar genelinde bazı mazgallardan aşırı koku gelmektedir.

15-Burgazada'da ada iskelesi yıkılınca yerine prefabrik bir iskele yapılmıştır. O prefabrik yapının eskiye uygun tarzda yenilenmesi unutulmuştur. Adaya ilk ayak basılan yerde prefabrik bir yapı yakışmamaktadır.

16-Adalardaki polis sayısı da, zabıta sayısı da özellikle yaz aylarında arttırılmalıdır.

17-Ormanlar adalarımızın adeta can damarıdır. Adalara güzellik verir, zenginleştirir, yazın yarattığı ılık rüzgarlar adeta insanları adalara çeker. Ormanlarımızda sık, sık yangınların görülmesi yeteri kadar korunamadığının delilidir. Özellikle yazın hafta sonlarında adalarımızı ziyarete gelenler temizliğe dikkat etmemekte bunların bıraktığı cam kırıkları mercek vazifesi görerek orman yangınlarına neden olabilmektedir. Ormanların korunmasına özel önlem alınması gerekmektedir. Geçtiğimiz haftalarda üç adada meydana gelen yangınlarda araç ve acil müdahale sisteminin aksadığı görülmüştür. Ormanların korunması için Kaymakamlık yönetiminde, Orman Bölge Müdürlüğü, Belediye ve Adalar Emniyet Müdürlüğü arasında bir işbirliğinin gerekli olduğuna inanıyoruz.

18-Adaların doğasının, kültürel mirasının korunması ve daha yaşanabilir olması doğrultusunda fikir üreten, caba gösteren tüm sivil toplum kuruluşlarının fikirlerinin, şikayetlerinin değerlendirilebileceği bir (Beyaz Masa vb) ortak değerlendirme formu oluşturulmalıdır

Uzun vadede düzenlenecek işler. (İki-beş yıl içinde)

1-Tümü ile Doğal ve Tarihsel Sit alanı arak koruma altında olan Adaların halen bir Koruma İmar Planı bulunmamaktadır. İBB tarafından başlatılan 1/5000 ölçekteki plan çalışmaları pandemi nedeniyle sekteye uğramışsa da geçtiğimiz günlerde bu çalışmalar tekrar başlamıştır. Bu planın onayı sonrası İlçe Belediyesi tarafından hazırlanacak 1/1000 ölçekli koruma amaçlı İmar Nazım Planı çalışmalarının Tüm adalar sivil toplum örgütlerinin katılımı ile çevrenin, doğanın ve tarihsel mirasın en doğru şekilde korunarak yapımı sağlanmalıdır.

2-Adalarımızda benzerine ender rastlanan tarihi binaların bir kısmı sahiplerinin gitmesiyle boş kalmış, bakımı yapılamamış ve bir kısmı önemli ölçüde yıkılmış, bir kısmı da yıkılmak üzeredir. Bu tarihi ve estetik binaların yıkılmasıyla adalar zarar görmekte, ayrıca ne zaman yıkılacağı belli olmayan bu binalar halk için de bir tehlike oluşturmaktadır. Bu binaların onarımı için mutlaka bir yöntem belirlenmeli ve bunlar onarılarak eski estetik haline dönüştürülmeli ve halkın istifadesine sunulmalıdır.

3- Büyükada da eski Fayton Meydanının ve çevresinin bir plan çevresinde düzenlenmesi gerekmektedir.

4-Bazı sokak, cadde ve meydanlara Adalarımızda iz bırakmış insanların isimlerinin verilmesi.

5-Çarpık yapılaşmaya asla izin verilmemesi. Adalar ön görünümü ve estetiğine önem verilmelidir.

(Adanın Kültürel kimliğinin ilk algısının yaratıldığı kısım, Büyük Adada iskele meydanı ve saat kulesi civarı diğer adalarda iskele ada merkezindeki tabela kirliliği, farklı saçak ve sündürme kirliliği, farklı masa, iskemle, nargile karmaşasından kurtulup belli bir düzen sağlanmalıdır).

6-Sokak lambalarının hep aynı formatta olması sağlanmalı.

7-Mevcut binaların dış görünümünün daha güzelleştirilmesi.

8-Adalar karakterine uygun sanat faaliyetlerini arttırmak gerektiğine inanıyoruz (Cam atölyelerinin açılması, teşvik edilmesi, adalara özgü hediyelik eşya üretilmesi teşvik edilmelidir).

9-Doğal ve tarihi sit alanı ve açık bir müze gibi olan adalarımızın UNESCO Dünya Kültür Mirası listesine alınması için bir plan dahilinde çalışılmalıdır.

10-Kütüphane kurulmalı, Kütüphanede adalarda yaşamış ve yaşamakta olan yazarların eserlerine mutlaka yer verilmelidir. Yazarların ada ile ilişkileri, eserleri ve kısa özgeçmişleri çerçevelenerek sergilenmelidir.

11-Yaz kış kullanılabilir bir Kültür merkezi kurulmalı. Kültür sanat etkinlikleri düzenlenmelidir. Bu çalışmalar özellikle Haziran, Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında hafta sonlarına gelecek şekilde yapılmalıdır. Ulusal ve uluslararası kültürel ve folklorik festivaller planlanmalıdır. Büyükada'da Kumsal mevkiinde yer alan ve 1999 depreminde hasar gören eski Rum okulu onarılarak tüm zamanlarda kullanılabilir bir kültür merkezine dönüştürülebilir.

12-Gençlerimizin giderek adadan uzaklaştığını görmekteyiz. Onlara tekrar adayı sevdirmek, Adalar da zaman geçirmelerini sağlamak için, Gençlik etkinliklerini arttırmak gerekir. Alt Genç Grubu ve Üst Genç Grubu olarak Eğlence Parkları, Spor Faaliyetleri hazırlanmalı ve yazlık ön eğitim yuvaları 3-6 yaş için faaliyete geçirilmelidir.

13-Adalar ulusal ve uluslararası bazı spor faaliyetleri için çok uygun bir ortam oluşturmaktadır. Adalarda sportif aktiviteler arttırılmalı, kros yarışları, yüzme yarışları, yelken yarışları düzenlenmelidir.

14-Adalar belediyesinin gelirinin arttırılması için, o günkü karadan adalara ulaşım ücretlerine %10 bir artış getirilmeli ve bu ücret direk belediye gelirlerine ilave olmalı. Kanunlarımıza göre bir aykırılık yoksa adalar turizm alanı ilan edilerek turistlerden (veya getiren motordan) ayakbastı parası alınmalıdır.

15- Kınalı ada da hafta sonları ve tatil günleri dışardan adaya gelenler iskelede vapurdan iner inmez sağa ve sola yayılıyor ve orada denize giriyorlar. O kadar kalabalık oluyor ki ada halkının buralardan değil denize girmek, caddeden geçmesi bile mümkün olmuyor. Adanın Burgaz adaya bakan kısmında boş alan var oraya pilaj yapılırsa dışardan gelenler orada denize girer ve ada halkı rahatlar

16- Heybeli veya Büyük adada bir Botanik parkanın oluşturulması, adaların kısmı Akdeniz iklimi koşulları sebebiyle gerek kaktüs bahçesi ve gerek Ege ve Akdeniz bitkilerinin sergilenmesi önemli bir ziyaret alanı olarak ada turizmine önemli katkı sağlayacaktır.

17- Büyükada'da büyük tur yolunda Yassı adaya bakan tarafta bulunan temsili şehitliğin düzenlenmesi ve adına yakışır bir hale getirilmesi önem arz etmektedir.

18) Uzmanlarca en uygun görülecek bir adada Marina kurulması, Adalar arası ring seferlerinin konması, adalara gelen turist kalitesini arttıracak, adalarımızı zenginleştirecektir.

Saygılarımızla

10.09.2020

Adalar Çalışma Grubu Yürütme Kurulu adına

Prof. Dr. Hasan Serdaroğlu